

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 5588/2540

นาย ไพบูลย์ กิตติวานกุล กับพวกโจทก์ นาย สม นึก ลามอจำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.พ.พ. มาตรา 164, ป.พ.พ. มาตรา 165, ป.พ.พ. มาตรา 176

ย่อ / หลักกฎหมาย

โจทก์มิได้สมัครใจซื้อรถบรรทุก 10 ล้อ คันเกิดเหตุจากจำเลย จำเลยมิได้เจ้าของรถคันดังกล่าวแล้ว แต่กลับกล่าวหาว่าโจทก์ถอดเอาอุปกรณ์ของรถคันดังกล่าวไปขายอันเป็นความผิดฐานยกยอกทรัพย์ แล้วบังคับให้โจทก์ซื้อรถคันดังกล่าวในราคา 55,000 บาท หากไม่ซื้อก็จะดำเนินคดีแก่โจทก์ ในข้อหา ยกยอกทรัพย์ การกระทำของจำเลยจึงเป็นการข่มขู่โจทก์จนโจทก์ จำต้องยอมลงลายมือชื่อในบันทึกการชำระหนี้พิพาท และยอมมอบเช็คจำนวนเงิน 55,000 บาท ให้แก่จำเลย การกระทำของจำเลย ดังกล่าวมาถือไม่ได้ว่าเป็นการใช้สิทธิตามปกตินิยม แต่ถือได้ว่าเป็นภัยถึงขนาดที่จะจงใจให้โจทก์มีมูล ต้องกลัวว่าจะเกิดอันตรายแก่เสรีภาพของโจทก์ เป็นภัย อันใกล้จะถึงและร้ายแรงเท่ากับที่จะพึงกลัวต่อการอันถูกจำเลย ข่มขู่เอานั่น บันทึกการชำระหนี้ดังกล่าวจึงเป็นโมฆะ เมื่อโจทก์ได้บอกกล่าวแล้ว บันทึกการชำระหนี้ดังกล่าว จึงเป็นโมฆะเสียเปล่ามาตั้งแต่ต้น โจทก์ไม่จำต้องรับผิดชอบ ตามบันทึกการชำระหนี้ดังกล่าว

คำพิพากษา

โจทก์ทั้งสองฟ้องว่า เมื่อปี 2530 จำเลยนำรถบรรทุก 10 ล้อสภาพชำรุดทรุดโทรม จำนวน 1 คัน มาจอดทิ้งไว้ที่อุ้งมอรรถยนต์ของโจทก์ทั้งสองเพื่อรอซ่อม แล้วขาดการติดต่อกันครั้นวันที่ 21 กุมภาพันธ์ 2537 จำเลยแจ้งให้เจ้าพนักงานตำรวจจับกุมโจทก์ที่ 1 อ้างว่ารถบรรทุก 10 ล้อ คันดังกล่าวถูกขโมยและอะไหล่บางชิ้นถูกถอดออกไป จำเลยกับเจ้าพนักงานตำรวจร่วมกันข่มขู่โจทก์ที่ 1 ว่าถ้าโจทก์ที่ 1 ยอมรับซื้อซากรถบรรทุก 10 ล้อคันดังกล่าวจากจำเลยเป็นเงิน 55,000 บาท ในฐานะที่เป็นค่าเสียหายแล้วจะไม่ดำเนินคดีแก่โจทก์ที่ 1 ต่อไป ทั้ง ๆ ที่จำเลยเองก็ไม่มีเอกสารและหลักฐานการเป็นเจ้าของรถบรรทุก 10 ล้อคันดังกล่าวมาแสดง เมื่อโจทก์ที่ 1 ไม่ตกลง จำเลยกับเจ้าพนักงานตำรวจก็ร่วมกันกักตัวโจทก์ที่ 1 ไว้ไม่ยอมให้กลับบ้านโดยไม่แจ้งข้อกล่าวหาใด ๆ ในที่สุด โจทก์ที่ 1 จึงต้องยอมลงลายมือชื่อในบันทึกการชำระหนี้ให้แก่จำเลย โดยระบุว่าเมื่อวันที่ 1 มกราคม 2537 โจทก์ที่ 1 กู้เงินจำเลยจำนวน 55,000 บาทพร้อมทั้งมอบเช็คธนาคารกรุงไทย จำกัด สาขาปทุมธานี หมายเลข 7971494 ลงวันที่ 4 มีนาคม 2537 จำนวนเงิน 55,000 บาทซึ่งโจทก์ที่ 2 เป็นผู้ลงลายมือชื่อส่งจ่ายมอบให้แก่จำเลยเป็นการชำระหนี้ตามบันทึกดังกล่าวทั้ง ๆ ที่ไม่มีมูลหนี้ต่อกัน จำเลยจึงยอมปล่อยตัวโจทก์ที่ 1 ต่อมาโจทก์ที่ 2 มีคำสั่งให้ธนาคารกรุงไทย จำกัด สาขาปทุมธานี ระงับการจ่ายเงินตามเช็คดังกล่าวทั้งแจ้งให้จำเลยคืนบันทึกการชำระหนี้และเช็คให้แก่โจทก์ทั้งสอง แต่จำเลยไม่ยินยอมกลับข่มขู่โจทก์ที่ 2 ให้ชำระเงินตามเช็ค โจทก์ทั้งสองจึงมีหนังสือบอกกล่าวนิติกรรมกับขอบันทึกการชำระหนี้และเช็คคืน จำเลยได้รับหนังสือดังกล่าวแล้วแต่เพิกเฉยขอให้พิพากษ่าบันทึกการชำระหนี้ ฉบับลงวันที่ 21 กุมภาพันธ์ 2537 เป็นโมฆะและให้ส่งมอบคืนแก่โจทก์ทั้งสองพร้อมเช็คธนาคารกรุงไทย จำกัด สาขาปทุมธานี หมายเลข 7971494 ให้จำเลยนำรถบรรทุก 10 ล้อ ตามฟ้องกลับคืนไปโดยจำเลยเป็นผู้ชำระค่าใช้จ่ายในการขนย้ายจำเลยให้การว่าบันทึกการชำระหนี้ลงวันที่ 21 กุมภาพันธ์ 2537 ทำขึ้นโดยการขอร้องของโจทก์เพื่อไม่ให้จำเลย

ดำเนินคดีในเรื่องโจทก์ลักทรัพย์จำเลย และโจทก์มอบเช็คให้แก่จำเลยเป็นการชำระค่าเสียหาย ต่อมาเช็คดังกล่าวถูกธนาคารปฏิเสธการจ่ายเงินโจทก์ฟ้องโดยไม่สุจริต ขอให้ยกฟ้องศาลชั้นต้น พิพากษายกฟ้องโจทก์ทั้งสองอุทธรณ์ศาลอุทธรณ์ภาค 2 พิพากษายืนโจทก์ทั้งสองฎีกาศาลฎีกา วินิจฉัยว่า ข้อเท็จจริงเบื้องต้นรับฟังได้ว่าเมื่อวันที่ 21 กุมภาพันธ์ 2537 โจทก์ที่ 1 ลงลายมือชื่อใน บันทึกการชำระหนี้ในฐานะลูกหนี้ตามเอกสารหมายเลข จ.2 และมอบเช็คธนาคารกรุงไทย จำกัด สาขา ปทุมธานี หมายเลข 7971494 ลงวันที่ 4 มีนาคม 2537 จำนวนเงิน 55,000 บาท ให้แก่จำเลยที่ สถานีตำรวจภูธรอำเภอปากเกร็ด หลังจากนั้นโจทก์ที่ 2 มีคำสั่งห้ามมิให้ธนาคารจ่ายเงินตามเช็ค และมีหนังสือบอกกล่าวนิติกรรมตามเอกสารหมายเลข จ.3 ไปยังจำเลยตามเอกสารหมายเลข จ.3 ปัญหาที่ต้องวินิจฉัยตามฎีกาของโจทก์ทั้งสองมีว่าบันทึกการชำระหนี้ตามเอกสารหมายเลข จ.2 เป็นโมฆะ จำเลยต้องคืนเช็คตามฟ้องและขนย้ายรถบรรทุก 10 ล้อ กลับคืนไปหรือไม่ ศาลฎีกาวินิจฉัย ข้อเท็จจริงฟังได้ตามที่โจทก์ทั้งสองนำสืบว่า โจทก์ที่ 1 มิได้สมัครใจซื้อรถบรรทุก 10 ล้อ คันเกิดเหตุ จากจำเลยจำเลยมิได้เป็นเจ้าของรถคันดังกล่าวแล้วแต่กลับกล่าวหาว่าโจทก์ที่ 1 ถอดเอาอุปกรณ์ ของรถคันดังกล่าวไปขายอันเป็นความผิดฐานยักยอกทรัพย์ แล้วบังคับให้โจทก์ที่ 1 ซื้อรถคัน ดังกล่าวในราคา 55,000 บาท หากไม่ซื้ออีกจะดำเนินคดีแก่โจทก์ที่ 1 ในข้อหาลักทรัพย์ การกระทำ ของจำเลยจึงเป็นการข่มขู่โจทก์ที่ 1 จนโจทก์ที่ 1 จำต้องยอมลงลายมือชื่อในบันทึกการชำระหนี้ ตามเอกสารหมายเลข จ.2 และยอมมอบเช็คธนาคารกรุงไทย จำกัด สาขาปทุมธานี หมายเลข 7971494 ลงวันที่ 4 มีนาคม 2537 จำนวนเงิน 55,000 บาท ให้แก่จำเลย การกระทำของจำเลย ดังกล่าวมาถือไม่ได้ว่าเป็นการใช้สิทธิตามปกตินิยม แต่ถือได้ว่าเป็นภัยถึงขนาดที่จะจูงใจให้โจทก์ที่ 1 มีมูลต้องกลัวว่าจะเกิดอันตรายแก่เสรีภาพของโจทก์ที่ 1 เป็นภัยอันใกล้จะถึงและร้ายแรงเท่ากับ ที่จะพึงกลัวต่อการอันถูกจำเลยข่มขู่เท่านั้น บันทึกการชำระหนี้ตามเอกสารหมายเลข จ.2 จึงเป็น โมฆะ เมื่อโจทก์ทั้งสองได้บอกกล่าวแล้วบันทึกการชำระหนี้ดังกล่าวจึงเป็นโมฆะเสียเปล่ามาตั้ง แต่ต้นโจทก์ทั้งสองไม่จำเป็นต้องรับผิดชอบตามบันทึกการชำระหนี้ดังกล่าวนั้นแต่ที่โจทก์ทั้งสองมีคำขอให้ จำเลยขนย้ายรถบรรทุก 10 ล้อ กลับไปนั้นปรากฏตามคำแถลงของทนายจำเลยในรายงานกระบวนการ พิจารณาของศาลชั้นต้นฉบับลงวันที่ 22 สิงหาคม 2538 ว่า จำเลยได้รับรถบรรทุก 10 ล้อ ซึ่งเป็น มูลกรณีพิพาทในคดีนี้คืนไปแล้วจึงไม่จำเป็นต้องส่งคำขอของโจทก์ทั้งสองในข้อนี้อีกพิพากษากลับ ให้ จำเลยคืนเช็คธนาคารกรุงไทย สาขาปทุมธานี หมายเลข 7971494 ลงวันที่ 4 มีนาคม 2537 จำนวนเงิน 55,000 บาท แก่โจทก์ทั้งสอง คำขออนุญาตนี้ให้ยก

องค์คณะ

ปราโมทย์ ขวานนท์ · เหล็ก ไทรวิจิตร · สกนธ์ กฤติยาวงศ์

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://thaideka.online/deka/5588/2540>